

Geesteswetenschappen

Vrije Competitie Geesteswetenschappen

Het NWO-gebied Geesteswetenschappen (G) stimuleert en financiert onderzoek op het gebied van (kunst)geschiedenis, archeologie, taal en literatuur, theologie, filosofie en film-, muziek-, en theaterwetenschap. GW streeft hierbij naar een goede balans tussen onderzoek ontstaan uit wetenschappelijke nieuwsgierigheid en onderzoek dat mede wordt ingegeven vanuit een maatschappelijke vraagstelling. Het grootste deel van de financiële middelen zet G in voor open, niet-onderwerp gebonden competitie. De Vrije Competitie G richt zich op onderzoeksprogramma's met een overwegend geesteswetenschappelijke component, bestaande uit minimaal twee projecten met een duidelijke onderlinge samenhang waarbij het eindresultaat meer moet zijn dan de som der delen.

Denken over hersenen en taal

Helen de Hoop is gefascineerd door taal en grammatica. Voor haar vooruitstrevende onderzoek naar hoe en waar-

om taal werkt, ontving ze in 2001 een Pionierssubsidie (voorloper van Vidi en Vici). De Hoop bestudeert de patronen in taal en veranderingen in tijd. Het onderzoek blijft niet alleen maar 'droog'. In een experimenteel gedeelte bestudeert De Hoop de hersenactiviteit bij het verwerken van taal. Deze aanpak is uniek en vooruitstrevend. Het voegt disciplines samen die tot voor kort strikt gescheiden waren. Door op een andere manier naar bekende fenomenen te kijken, levert het onderzoek verrassende inzichten in taalbegrip. De Hoop laat zien dat taalgebruikers hun taal optimaliseren in de context om het begrijpelijk te houden voor luisteraars. Ook verklaart zij hoe een verschil in woordvolgorde kan resulteren in een afwijkende interpretatie. Inmiddels boort De Hoop nieuwe onderzoeksgebieden aan met behulp van de Vrije Competitie. Zo bestudeert ze nu verschillen in gebruik en begrip van levende en niet-levende onderwerpen in de talen van de wereld.

Ontsluiting Aramese bijbelvertaling

Het vergelijken van verschillende vertalingen van de bijbel leert veel over de overlevering van deze historische tekst. Dit is echter een complexe en omvangrijke onderneming. Om de studie naar bijbelvertalingen makkelijker te maken, loopt er sinds 1987 een groot internationaal onderzoeksproject. Bijbelspecialist Johannes de Moor leidde dit door NWO gefinancierde onderzoek. Een van de doelen was een zoekstelsel voor de Aramese bijbelvertaling op te zetten. Hiervoor werd speciale software ontwikkeld. Het resultaat was een 7026 pagina's tellende publicatie, een waardevol naslagwerk. Het bijzondere van dit werk is dat het tweetalig is uitgevoerd waardoor onderzoekers de mogelijkheid hebben de brontekst en de vertaling direct met elkaar te vergelijken. Het laatste deel bevat bovendien de eerste

ooit gepubliceerde Engels-Aramese woordenlijst van deze vertaling. Omdat Aramees de taal was die Jezus en zijn leerlingen spraken, is dit ook voor de uitleg van het Nieuwe Testament een belangrijk hulpmiddel. Voorheen onopgemerkte parallellen tussen bijbelvertalingen kwamen aan het licht. De wetenschap maakt inmiddels dankbaar gebruik van dit nieuwe instrument en er zijn vervolgprijzen gaande onder leiding van prof. dr. A. Houtman.

Meer informatie

U kunt meer informatie over de Vrije Competitie Geesteswetenschappen vinden op www.nwo.nl/gw/vrijecompetitie. Ook kunt u contact opnemen met dr. Marc Linssen, telefoon: 070 344 06 25, linssen@nwo.nl.